

กระดานข่าวงานวิจัยใช้ได้จริง :

จำยอม

พืชอาหาร พืชสมุนไพร

กลุ่มวิจัยพฤกษศาสตร์และพืชไร่พืชสวน
สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตร

ประจำเดือนกุมภาพันธ์

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Strobilanthes auriculata* Nees var. *auriculata*

วงศ์ ACANTHACEAE

ชื่ออื่น คอกม้าแตก หญ้าเล็กนาป่า

ลักษณะทางพฤกษศาสตร์

ไม้พุ่มขนาดเล็ก สูง 0.5 – 2 เมตร มีกิ่งก้านมาก ลำต้นเป็นสี่เหลี่ยม มีขนหยาบแข็ง ใบเดี่ยว เรียงตรงข้าม รูปขอบขนานแกมรูปรี กว้าง 1.5 - 6 เซนติเมตร ยาว 2 – 20 เซนติเมตร โคนรูปติ่งหู ปลายเรียวแหลม ขอบจักกรฟันเลื่อย เส้นแขนงใบข้างละ 12 – 15 เส้น มีขนยาวห่างประปราย ไม่มีก้านใบ ช่อดอกแบบช่อเชิงลด ยาว 3 – 10 เซนติเมตร ก้านช่อดอกยาว 2 – 4 เซนติเมตร ใบประดับรูปไข่กว้างถึงรูปไข่กลับโค้งลงและติดทน มีขนครุย ปลายเป็นติ่งแหลมอ่อน กลมมน ไม่มีใบประดับย่อย วงกลีบเลี้ยงเชื่อมติดกัน ปลายแยก 5 แฉก ขนาด 6 – 12 มิลลิเมตร มีขนต่อมที่ปลาย กลีบดอกโคนเชื่อมติดกันเป็นหลอด สีม่วงถึงม่วงเข้ม รูปแตร กลีบดอกยาว 2.5 – 3 เซนติเมตร โคนงอปลายแฉก 5 แฉก ขนาด 3 – 5 มิลลิเมตร ด้านนอกมีขนปลายต่อมยาวห่าง เกสรเพศผู้ 4 เกสร สองคู่ยาวไม่เท่ากัน ก้านชูอับเรณูยาว 2 – 5 มิลลิเมตร อับเรณูรูปขอบขนาน ฝังอยู่เหนือวงกลีบ เกสรเพศเมีย ยาวประมาณ 3.2 เซนติเมตร ผลแบบผลแห้งแตกรูปขอบขนานแกมรูปไข่ ยาว 8 – 10 มิลลิเมตร เกสรตัวเมีย มี 4 เมล็ด

การกระจายพันธุ์

พบตามป่าเปิดโล่ง และป่าผสมผลัดใบ ที่สูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ 750 เมตร ในต่างประเทศพบที่อินเดีย บังกลาเทศ เนปาล ปากีสถาน เมียนมาร์ และมาเลเซีย

การใช้ประโยชน์

เป็นสมุนไพร เป็นไม้ประดับ

ที่มาและข้อมูล :

นางสาววิลาสินี จิตต์บรรจง

นักวิชาการเกษตรชำนาญการพิเศษ

